Jolsvai András

Szoba kiadó

15.

Hogy Zátony András lett az a szerető, abban persze több volt a véletlen, mint a tudatosság. Rió nem tartozott a Luca-butik törzsvevői közé, de évente kétszer-háromszor megfordult azért ott, vett ezt-azt, egy időben egy kétsorgombos kardigánt üldözött, amilyet egy angol filmben látott, akkor beszédbe is elegyedtek, Luca lerajzoltatta magának a ruhadarabot, és meg is köttette aztán a férfinak, s attól kezdve, ha úgy adódott, esett egy-két udvarlással határos mondat közöttük: Rió megdicsérte az asszony kiskosztümjét, Luca pedig megemlítette, hogy olvasta a férfi legutóbbi novelláját az És-ben.

Ebből az állóhelyzetből egy könnyed párbeszéd mozdította ki őket két és fél éve.

– Rosszkedvűnek látszik – mondta Zátony, amikor az asszony összehúzott szájára nézett, miközben egy mellényt tartott maga elé, melyről már tudta, hogy nem fogja megvenni.

– Áh! – Luca bosszúsan csapott a levegőbe – Az egyik beszállítómmal ebédeltem, de olyan megrendítően unalmas volt, hogy most úgy érzem, mintha kiloptak volna két órát az életemből!

Zátony rutinból rávágta:

– Ebédeljen inkább velem, ígérem, egyetlen percig sem fog unatkozni!

Luca csak egy pillanatig hezitált, aztán elmosolyodott. Gyönyörű mosolya volt, kicsit keleties, kicsit titokzatos és nagyon bíztató.

– Mit szólna, ha a szaván fognám?

Zátony András letette a mellényt a pultra, ne keverjük az üzletet a magánélettel, gondolta, és azt mondta:

–Holnap egykor a Te meg én-ben. Idejöhetek Önért?

– Találkozzunk inkább ott, ha nem bánja.

Hát így kezdődött. Aztán úgy folytatódott, hogy a következő hetekben végigebédelték a Belváros összes számba jöhető éttermét, aztán jöttek a délutáni cukrászdák meg a parkok, azután jöttek a vacsorák, aztán a második hónap végén Luca búcsúzáskor kivárt egy ütemet, és azt mondta.

– A holnapi délutánomat szabaddá tudom tenni. Ha akarja, fölmegyek magához! (Még nem tegeződtek, de már csókolóztak.)

Zátony András akarta. Keveset tudott még az asszonyról, de azt a keveset, amit tudott, mind-mind vonzónak találta. Lucának már a kapcso-

latuk elején nagyon imponált a férfi, de félt, hogy elriasztja, ha ajtóstól ront a házba. És persze attól is félt, hogy Zátony majd nem találja elég érdekesnek, vonzónak, meg attól is félt, hogy ha kiderül, milyen tapasztalatlan, a férfi kedvét szegi, meg attól is, hogy az a néhány évnyi korkülönbség, amely közöttük feszül, gondot jelenthet majd. De azt tudta a barátnőitől meg a regényekből, hogy sokáig nem húzhatja az időt, így hát vett egy nagy levegőt, és fejest ugrott a vágyott de nem ismert mélyvízbe.

A másnapi délután várakozáson felül sikerült mindkettejük számára, így aztán a későbbiekben is megismételték, ahányszor csak tudták. Majd lassan kezdték tágítani a lehetőségeiket, Luca egy idő után már nemcsak a férfi ágyában mozgott otthonosan, de a konyhájában is, volt, hogy reggel fölugrott egy órára, hogy főzzön egy kis ragulevest, ahogy a férfi szereti, volt, hogy délután nézett be, egy függönyanyaggal, hogy Rió mit szólna hozzá. A nyilvánosság előtt nemigen mutatkoztak együtt, de azért jártak múzeumba, moziba, színházba (mindig ott találkoztak, mintha csak véletlenül futottak volna össze), és időnként, amikor Karádi kettőt a munkája (vagy mije) külföldre szólította, eltűntek a Pestkörnyéki hegyek valamelyikében.

Lucát folytonos lelkiismeret-furdalás gyötörte, hogy nem tud eleget nyújtani a férfinak, és ezt időnként ajándékhegyekkel próbálta kompenzálni: hiába mondta neki a férfi, hogy ha valami zavarja őt ebben a kapcsolatban, hát éppen ez a jólét, amiben az asszony részelteti. Zátony némileg régiesen gondolkodott a férfi-nő viszonyról, számára az volt a természetes, hogy a férfi irányít, ő szabja meg a főbb irányokat, és persze ő segíti le a nőt a villamosról, ő lép be először a vendéglőbe, ő adja fel a kabátot, és ő fizet az este végén. Luca élvezte nagyon, hogy egy igazi lovagja akadt (Karádi kettő nem volt fogékony az efféle finomságokra), de azt nem állta meg, hogy ne vásároljon mindenfélét a kedvesének. (Még egy fél éve se tartott a viszonyuk, Zátonynak máris hat, különféle kétsorgombos kardigánja volt a szekrényben.)

Luca fölöslegesen aggódott. Mióta Piri elhagyta, Zátony András éppen egy ilyen kapcsolatra, éppen egy ilyen nőre vágyott. A szakítás nehezen gyógyuló sebet ejtett az önérzetén (legyünk őszinték: soha be nem gyógyuló sebet), és azt a következtetést vonta le belőle, hogy a házasság nem neki való intézmény. Semmire sem kötelező, jókedvű, felelősség nélküli viszony, ez az, ami kell, vonta le a következtetést, és ehhez is tartotta magát. Harmincas évei közepén járt, könnyedén válogathatott az ajánlatokban, és válogatott is, hamar rádöbbenve, hogy a veszély akkor kerülhető el igazán, ha férjes asszonyokkal kezd viszonyt. Olyan férjes asszonyokkal, akik nem akarnak elválni, elköltözni, újrakezdeni, gyereke-

ket mostoháztatni, hanem csak egy kis színt akarnak vinni szürkülni kezdő életükbe. Színvitelben pedig keresve se találhatnának jobbat nála.

Úgyhogy ezzel a kapcsolattal látszólag mindketten megkapták, amire vágytak. Csakhogy az élet, mint tudjuk, faramuci dolog, és hamar kiderült mindkettejük számára, hogy a másik volna az ideális partnerük. Luca lélekben már régen kész lett volna elköszönni a Karádi kettőtől, és Rió is boldogan feladta volna sértődésből összetákolt agglegényéletét, de a nő nem mert előhozakodni mindezzel, mert félt, hogy elriasztja a férfit, a férfi meg azt hitte, akkor követne el hibát, ha túlfeszítené a húrt, pedig induláskor tudomásul vette a határokat. Így aztán tovább játszották a boldog szeretőt, pedig már régen tudták mindketten, hogy messze fontosabbak egymásnak mindenki másnál.

16.

Rió március elsejére elkészült a második szám anyagával, volt benne néhány unicum is, Szabó Magda adott egy részletet készülő regényéből, Konrád egy új esszét, melyet nem kellett németre fordítani, mert eleve úgy íródott, a Csukás meg egy szép gyerekverset – azzal elég rengeteget vesződött a fordító, hogy a sok hangutánzó szónak megfelelő német változatot találjon. Akárhogy is, igen szép anyag gyűlt össze, bár Zátony András nem volt teljesen biztos benne, hogy a határon átsuhanó osztrák turisták, akik alig várják, hogy elérjenek végre az ödenburgi kozmetikusukhoz, éppen ilyen szellemi táplálékra vágynak.

Tizenegyre beszélte meg a találkozót a Mérei elvtárssal a szembekocsma jótékony szuterénjébe. Várt fél tizenkettőig, s amikor kezdett sűrűsödni a tömeg – lassan megérkeztek azok is, akik folyékony kenyeret fogyasztottak ebédre – átsétált a Patyolatba. Ahol szokatlanul izgatottan fogadták.

– A főnök már mindenhol keresett!

Zátony éppen vágta volna rá, hogy hát ő meg éppen a főnökére várt odaát, de a szemek állásából megértette, hogy itt a Sebeshegyi vezérelnök úrról van beszélve. Fölbaktatott hát a nyikorgó lépcsőkön, és bekopogott az igazgatói iroda ajtaján.

Sebeshegyi úgy terpeszkedett szélesvásznú íróasztala mögött, mint Napóleon a marengói csata után. Egészen frissen volt borotválva, a pitralonszag csaknem teljesen elnyomta a kis szobában állandósult konyakillatot.

– Na kérem szépen! – kezdte a frissen kényúrrá avanzsált taxisofőr. – A tisztelt Mérei úrtól elköszöntünk! És még egy kis leckében is része volt. Így jár mindenki, aki át akarja verni Sebeshegyi Kálmánt! Meg vagyok értve?

– Megvagy! – vágta rá Zátony, azzal a hangsúllyal, amikor a fogó a négysarkosban utoléri a menekülőt, és nagyot csap a hátára. Sebeshegyi hökkent egy kicsit, de nem akart a svungból kiesni, folytatta hát.

– Az egész újságprojektet most szépen zárójelbe tesszük (mutatta is, balkézzel, a zárójelet, jobbjában meg örökké égő cigarettáját tartotta), s majd akkor vesszük elő, ha időszerű lesz. Világos?

– Világos.

– Na, ezt már szeretem. Okos fiú vagy te, meglátszik rajtad az a sok egyetem. A kérdés csak az, hogy most már mihez kezdjek veled.

Sebeshegyi előjött az íróasztal mögül, egészen közelről szemlélte áldozatát. Mindjárt felszólít, hogy mutassam az ujjamat, elég kövér vagyok-e már ahhoz, hogy megsüssön, támadt fel Zátonyban a gyermekkori Grimm-élmény.

– Egyérintő?

– Hogy?

– Vagy rugdoshatnék neked egykapura. Váltott lábakkal. A balosom kicsit erősebb, mint a jobb.

Sebeshegyi annyit megértett, hogy most éppen hülyét csinálnak belőle. Csak azt nem értette, hogy merészel ilyen hangot megütni vele egy beosztott. Hát nem látja, hogy ő itt a vezérigazgató? A tulajdonos? Aki most vágta ki régi barátját, a Méreit, és ezt is kivághatná, zsupsz, egyetlen szempillantás alatt, ha ahhoz volna kedve. De sajnálná azt a sok pénzt, amit eddig kidobott rá. Dolgozza csak le a tartozását. Majd ő megtanítja kesztyűbe dudálni!

– Értékelem én a humort, a maga helyén. Értékelem.

Visszaült a helyére, valami papírt vett fel az íróasztalról, és hosszan böngészte. Úgy tett, mintha veszettül törné a fejét, mi legyen most. És közben hagyta Zátonyt állni az ajtó mellett.

Azért még egy gyomrost bevisz, határozta el, mielőtt előjönne a farbával.

– Értesz te valamihez, mondd? Az egyérintőn kívül, persze.

– Hogyne. Lábtengó, például.

Zátony András rezzenéstelen arccal beszélt, és közben elhatározta, hogy ez volt ennek a marhának az utolsó dobása. Ha még egy sértést megenged magának, elköszön. Sebeshegyi is megérezhetett valamit abból, ami a rezzenéstelen arc mögött lejátszódott, úgyhogy váratlanul békésebb hangnemre váltott.

– Mérei azt mondta, az Ékezetből ismeritek egymást. Ezek szerint értesz a könyvkiadáshoz, igaz?

– Bizonyos részéhez igen.

– Remek. Akkor most megalapítottuk a Pagát könyvkiadói részlegét. Te leszel a főszerkesztő. Hány emberre volna szükséged?

– Attól függ, hány könyvet akarunk kiadni évente.

– Minél többet.

– Öt-hat ember elég, ha bizonyos munkákat beszállítók végeznek.

– Annyit nem kapsz. Egyelőre. De itt van az öcsém meg a sógornőm, azoknak úgyse volt igazán dolguk eddig. Megkapjátok a maradék emeleti részt, meg az egyik pincerekeszt, holnapra írd össze, mire van még szükséged, aztán kezdődhet a munka. De szaporán, mert bevételt szeretnék látni végre, bevételt!

Ismét kimászott az íróasztala mögül, kezet rázott Zátonnyal, azzal a biztató móddal, hogy bal kezét meg a férfi vállára tette, végül azt mondta.

– Hát akkor jó munkát, főszerkesztő úr!

Zicher, hogy nem tudja a nevemet, gondolta Zátony András, amikor becsukta maga után az ajtót. Aztán a földszinten megvárta, míg sorra kerül Pálma asszony cekkerénél, ahonnan ropogós ötszázasokban előkerült a fizetése, aláírta új munkaszerződését, melyben feltüntették beosztását és fizetését – ötezret emeltek, és még valami nyereségprémium is szerepelt a papíron – aztán távozott.

Délután csibészesen szólt bele a telefonba.

– Gratulálhatsz, szívem, főszerkesztő lett belőlem! Mostantól rangkórságban fogok szenvedni! Arról nem beszélve, hogy mától akár a pénzemért is szerethetsz!

Luca gurgulázóan nevetett a vonal végén.

– Mindenedért szeretlek, mindenenedért! És gratulálok!

Zátony keserűen elmosolyodott. Igazán hiányzott belőle minden karriervágy, minden sznobizmus, minden törtetés, Piri egyszer azt mondta neki, nem épp dicsérőleg, hogy könyök nélkül született, és azt is pontosan tudta, hogy ami most vár rá, az nem lesz fenékig tejfel, hogy ez egy nagyon fapados kiadó lesz, fapados főnökösködéssel, de azért nem tudta nem felidézni azt a pillanatot, amikor Kaczor Éva, az Ékezet személyzetise behívatta magához, és megkérdezte, nem akar-e belépni a pártba. Egészen pontosan az történt, hogy kijelentette, Harczos elvtárs úgy látja, éppen ideje, hogy csatlakozzék a munkásosztály élcsapatához. Zátony alig állta meg nevetés nélkül, hogy a nyolcvanas évek közepén még lehet ilyesmiket mondani, de aztán határozott hangon elutasította a megtisztelő ajánlatot. kár, mondta a személyzetis, kár, így aztán sosem lesz belőled főszerkesztő.

Zátony nem akart főszerkesztő lenni, de a tudat, hogy nem is lehet soha, veszteségként hatott rá. Úgy érezte magát, mint aki beverte a fejét a plafonba, pedig fel se ugrott. Világossá tették a számára (amit addig is

tudott, persze), hogy másodrangú állampolgára ennek az országnak. Túlesett rajta hamar, de a keserű íz ott maradt a szájában.

Lámcsak, gondolta, néhány év telt csak el, és máris olyan magasságban járok, amiről nem is álmodhattam. Csak be ne verjem a fejem megint!